

Verslag bewonersbijeenkomst energie- en warmtetransitie Mammoet-West mei 2023

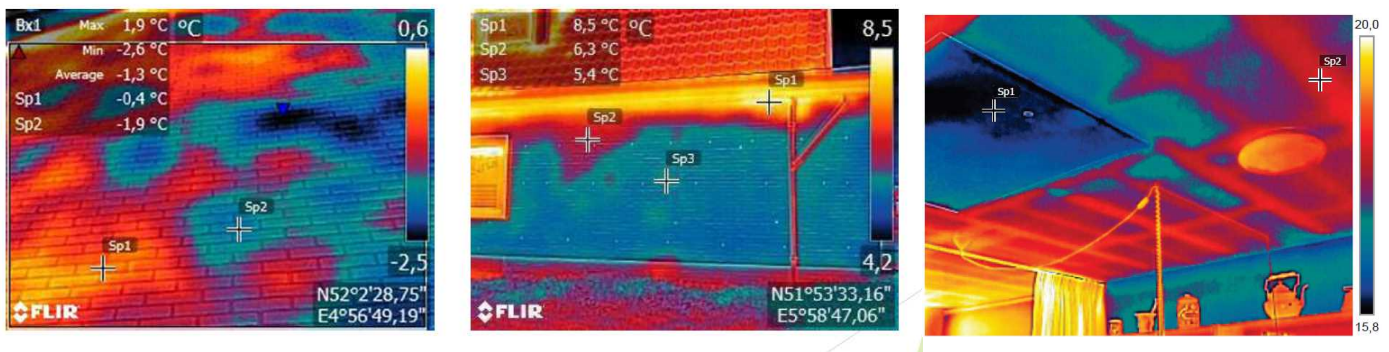
Maandag 22 mei 2023 was in de Prinsenhof de tweede bijeenkomst over de energie- en warmtetransitie voor bewoners van 164 grondgebonden woningen Mammoet-West. Hierbij een verslag.

Bewoners bijpraten over de onderzoeken

Tijdens de geslaagde startbijeenkomst op 15 november 2022 hebben bewoners veel ervaringen, vragen, wensen, tips en zorgen meegegeven aan de groep contactpersonen Mammoet-West. De contactpersonen en de kerngroep WijkEnergie 2804 zijn daarmee aan de slag gegaan. Er zijn bijvoorbeeld enkele onderzoeken uitgevoerd aan de hand van woningen, die representatief zijn voor de vier woning-blokken, de zogenaamde referentiewoningen.

Warmtebeeld analyse

Bij de referentiewoningen in de wijk zijn eerst uitgebreide warmtebeeldanalyses uitgevoerd. Met zo'n warmtebeeldscan is namelijk een goed beeld te krijgen van de 'warmtelekken' van een woning: zie afbeelding links en midden van een gevel en afbeelding rechts van een niet-geïsoleerd zolderluik. Meer is te lezen over het doel van zo'n warmtebeeldanalyse op <https://www.we2804.nl/acties/woningwarmtescan/>. Zo geeft een warmtescan een goed inzicht in de 'isolatiestaat' van een woning.

Onafhankelijk onderzoek !

Ronald Oosterwijk, een onafhankelijk en ervaren thermograaf en adviseur, heeft deze warmtescans gemaakt bij enkele referentiewoningen in de Mammoet. Voor meer informatie over zijn werkwijze en dienstverlening, zie <https://energieadviesaanhuis.nl/>. Tijdens de bijeenkomst presenteerde hij de eerste resultaten. De kerngroep energiecoöperatie WE2804 en de groep contactpersonen Mammoet-West heeft bewust gekozen voor een gedegen en aanpak met onafhankelijk en grondig onderzoek. Dus niet voor een bepaald product of voor een (isolatie)bedrijf. Deze aanpak met onderzoeken was mede mogelijk dankzij de subsidies die WijkEnergie2804 en de groep contactpersonen Mammoet-West van de gemeente Gouda hebben ontvangen en dankzij vrijwillige bijdragen van de donateurs van de energiecoöperatie WijkEnergie2804.

Uitkomsten warmtebeelden referentiewoningen

In de presentatie van kwamen enkele interessante bevindingen naar voren:

- De isolatiekwaliteit van en Slokker (bouwjaar 2009) is goed. Hier en daar is alleen sprake van warmteverliezen als gevolg van het kromtrekken van raam of deur (zie afbeelding). Dit is op te vangen met een tochtstrip.

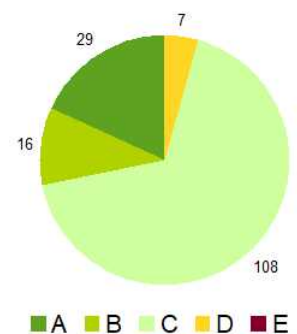

- De isolatiekwaliteit in de woningblokken Bogaert en Schmidt (bouwjaar 1984), Rehorst I en Rehorst II (bouwjaar 1987) is redelijk. Verbetering is mogelijk met dakisolatie, glisolatie en vloerisolatie. Met deze uitkomst gaat de kerngroep uiteraard verder. Verder is deze uitkomst van invloed op het te installeren vermogen van een (hybride) warmtepomp, een afgiftesysteem voor verwarmen en eventueel ook koelen, van de energiedrager (bijvoorbeeld gas, elektriciteit, water of waterstof) en de energiebron (bijvoorbeeld aarde, bodem, lucht, wind of zon) !
- De trespa-platen die bij de woningen van Bogaert en Schmidt zijn toegepast, doen niet noemenswaardig afbreuk aan de isolatiekwaliteit.

Verder was opvallend:

- Het onafhankelijk advies is om niet de gevel te isoleren. Dat is bijzonder. In overheidscampagnes wordt benadrukt om te isoleren. Dat ligt dus genuanceerder. Voor de woningen Mammoet-West uit de jaren tachtig is het belangrijk de bestaande eigenschappen van de spouwmuren te behouden. Laat u dus niet verleiden tot overbodige of contraproductieve maatregelen om iets in de spouw te laten spuiten.
- Een energielabel zegt niet zoveel, aldus spreker. Het is een optelsom van isolatiekwaliteit, de samenstelling van de technische installatie, de wijze van ventileren en een reeks aspecten van het gedrag van de bewoner(s). Het resultaat is een schatting voor het bedrag aan energieverbruikskosten met een bijbehorend energie-label. Zo kun je door het plaatsen van zonnepanelen een hoger energielabel krijgen. Dat zegt eigenlijk weinig over de afzonderlijke genoemde factoren als isolatiestaat of energiezuinigheid van een woning.
- Het hangt af van de kwaliteit van de energieadviseur of een energie-labelonderzoek goed is uitgevoerd. Kortom, volgens hem wordt het verbruik van energie niet alleen beïnvloed door de kwaliteit van de isolatie en van de technische installatie, maar ook door factoren als de samenstelling van het gezin en het energiegedrag van de bewoners.

Energielabels woningen Mammoet

Scenario's warmtevoorziening: gasloos, CO² neutraal

Ronald Oosterwijk kondigde tijdens de presentatie aan extra berekeningen te gaan maken of en zo ja hoe de woningen Mammoet-West aardgasvrij zijn te maken. Dit uiteraard met inachtneming van de randvoorwaarden, zoals behoud van de kwaliteit van de leefomgeving zoals het aanzicht van de woning en stilte in de wijk. Volgens spreker is dit een lastige materie. Want je moet dan bijvoorbeeld ook rekening houden met het stroomverbruik. Sommige bewoners hebben een energiecontract waarbij zij hebben gekozen voor duurzame elektrische energie. Anderen hebben een contract waarbij de energieleverancier de duurzaamheid van de energiemix bepaalt. Weer andere bewoners voorzien deels zelf in de eigen energiebehoefte met zonne-energie. Dit wordt uiteraard nog verder uitgezocht.

Tweede onderzoek naar installatietechnische maatregelen loopt nog

- Op deze informatiebijeenkomst kondigde de kerngroep aan dat er al een tweede onderzoek in Mammoet-West is gestart. Dit onderzoek doet een ander adviesbureau. Het gaat meer in op de verduurzaming door middel van installatietechnische maatregelen om een woning energiezuiniger en/of aardgasvrij te maken. Bijvoorbeeld, er zijn veel verschillende soorten warmtepompen, maar welke typen zijn nu eigenlijk het meest geschikt voor de vier woningblokken in Mammoet-West?
- Ander voorbeeld: alle woningen in Mammoet-West voorzien van ventilatieroosters boven ramen en lucht-afvoer via de mechanische ventilatie (keuken, toilet en badkamer). Ventilatieroosters sluiten is niet altijd een verstandige oplossing bij koude. Luchtkwaliteit in de woning is namelijk belangrijk. Het advies is dus specifieke gedragsmaatregelen (zoals eens per etmaal grondig ventileren gedurende ca. 15 minuten) en/of verdergaande installatietechnische maatregelen zoals winddruk gestuurde ventilatieroosters.

- Met alle onderzoeken wil WijkEnergie2804 komen tot zogenaamde Menukaarten, dat zijn handzame overzichten voor bewoners met effectieve en kostenefficiënte installatietechnische oplossingen voor de woningen in Mammoet West. Daarin staat ook hoe de Mammoet woningen het beste aardgasvrij zijn te maken. Dit dus gebaseerd op objectieve en onafhankelijke adviezen en onderzoeken!

Bewonerservaringen: dak-, glas- en vloerisolatie

In het tweede deel van de bijeenkomst is met elkaar gesproken over ieders ervaringen met isolatiemaatregelen. Er kwamen drie onderwerpen aan bod: dakisolatie, glasisolatie en vloerisolatie. Dus niet gevelisolatie, dat lijkt voor de Mammoet woningen minder interessant. Bij elk onderwerp werd gevraagd wie heeft wat gedaan, wat waren uw leerpunten en wat waren of zijn de kosten?

Wat bleek:

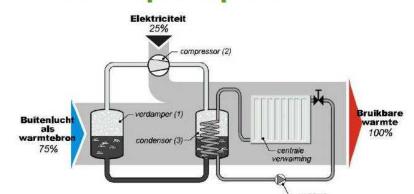
- De ervaringen met (isolatie)bedrijven zijn zeer verschillend. Zo zijn er nogal wat bedrijven die geen onafhankelijk advies geven. Het is zaak dat wijkbewoners elkaar op de hoogte houden.
- Er waren weinig bewoners die hun dak hadden geïsoleerd. Een advies over dakisolatie is onder meer afhankelijk van hoe de zolder wordt gebruikt en wat iemands individuele energiegedrag is. Bij toepassing van dakisolatie is goed bouwkundig advies belangrijk.
- Glasisolatie is relatief duur. Bij toepassing op alle ruiten kan het gaan om grote bedragen (€ 5.000 tot € 25.000). Belangrijk is de staat van de kozijnen. Moeten die vervangen worden, dan lopen de kosten fors op. Belangrijk: let bij nieuw glas op de ventilatieroosters. Tip: in vrijwel alle gevallen betekent HR++ glas al een relatief grote energiebesparing. Nog duurder glas (triple glas of vacuum) levert maar een relatief gering extra isolatievoordeel op en leidt dus tot een (te) lange terugverdientijd. Voor meer informatie, zie <https://www.we2804.nl/acties/glasisolatie/>.
- Bij vloerisolatie zijn er zeer veel verschillende isolatiemaatregelen mogelijk: korrels, thermische kussens, enzovoorts, enzovoorts. Het is niet op voorhand te zeggen is wat de beste oplossing is. Daarbij staat er bij veel woningen water in de kruipruimtes. Bijvoorbeeld bij vloerverwarming adviseert Ronald Oosterwijk een reflecterend materiaal, dat er voor zorg dat de warmte in de ondervloer blijft en niet uitstraalt richting de kruipruimte. Andere goede tip van een aanwezige bewoner: let er op dat na isolatie de waterleiding ed. nog wel bereikbaar is, mocht onderhoud of reparatie nodig zijn.
- De bedoeling is dat alle thema's en ervaringen de komende maanden verder worden uitgewerkt. De groep contactpersonen kan daarbij nog wel versterking gebruiken van bewoners met specifieke expertise. Bijvoorbeeld dakisolatie: hoe doe je dat effectief en verantwoord en hoe vinden we betrouwbare leveranciers met een goede verhouding kwaliteit en prijs?

En over warmtepompen ...

Bij de plenaire sessie was er nog een interessante discussie over warmtepompen. Aanleiding was de opmerking van minister Jette dat vanaf 1 januari 2026 bij vervanging van CV ketel een hybride installatie verplicht wordt. De vraag was dus of een hybride warmtepomp een oplossing voor de woningen in de Mammoet, en zo ja, welk type dan!? En is een collectieve wijkactie Mammoet-warmtepompen mogelijk en nuttig? Zoals eerder gemeld, er loopt nog een onderzoek naar installatietechnische maatregelen specifiek voor de Mammoet woningen.

Warmtepompen

Collectieve wijkactie warmtebeelden !

Bij de rondvraag kwam een bewoonster met het voorstel om de warmtescans voor alle wijkbewoners beschikbaar te maken. Dus niet alleen voor de referentiewoningen. Een goed idee dat veel bijval kreeg. De warmtebeelden geven namelijk veel informatie over de isolatiestaat én isolatiemogelijkheden van een woning. De energiecoöperatie WijkEnergie2804 en de groep contactpersonen Mammoet-West gaan dit dus verder oppakken. Uiteraard streven we dan naar een collectieve korting voor bewoners Mammoet-West.

Een warmtenet ... ?

Een andere bewoner vroeg of er al wat bekend is of er een collectief warmtenet komt. Want de gemeente is van plan zo'n warmtenet te onderzoeken voor Plaswijck (postcode 2804) op basis van aquathermie uit de Reeuwijkse Plassen. Er is nog niet veel bekend. De gemeente Gouda zal nogmaals gevraagd worden om haar visie en verwachtingen hierover te geven. En vooral wat de kosten, voordelen, voorwaarden en termijnen zijn, voor het geval deze plannen doorgaan.

Afsluitend

Gerard Schotanus bedankte als avondvoorzitter ieder voor zijn/haar komst. Daarna werd de avond informeel afgesloten met een drankje en gesprekken. Een bewoner bedankte de organisatoren voor hun werk: de energie- en warmtetransitie is een complex onderwerp en hij bevestigde dat mede daarom onafhankelijke informatie dus waardevol is.

NB Volgende bijeenkomst

Maandag 6 november 2023 is de volgende bijeenkomst. "Save the date!"

Met vriendelijke groet,

Contactpersonen Mammoet-West en Kerngroep WijkEnergie2804

Luchtfoto van de Mammoet

